నెహ్రూ ప్రాపంచిక దృక్పధం

(బిబిసిటెలివిజన్ లో తన
తొలిముఖాముఖి ప్రాతిపదికన)
జవహర్లాల్ నెహ్రూ జీవితం, ప్రాపంచిక దృక్పధం, ఎపుదూ సమ్మోహితం చేస్తాయి. ఆయన ఒక గురువులా మాట్లాడతాడు. తన పాత వీడియోలు, పత్రికా సమావేశాలు, ఉపన్యాసాలు వింటుంటే ఎవరైనా పూర్తిగా అందులో లీనమౌతారు. ఎలిజబెత్ రాణి పట్టాభిషేకం సందర్భంగా 1953 లో బ్రిటన్ వెళ్ళినపుడు ప్రముఖ పాత్రికేయులతో ఆయన జరిపిన ముఖాముఖిని ఈ నవంబర్ 14 న బిబిసి టెలివిజన్ మళ్ళా ప్రసారం చేసింది. భారతదేశ ప్రధాన మంత్రిగా, ఆసియాలోనే అత్యంత ప్రముఖ వ్యక్తిగా ఆయనను పరిచయం చేసిన పధ్ధతి చూడండి. ఐరోపా, ఆఫ్రికా, చైనా, పసిఫిక్ వరకూ వివిధ అంశాల్ని గురించి ప్రముఖ పాత్రికేయులు ఆయనను ఎటువంటి ప్రశ్నలు అడిగేరనే విషయాన్ని, మే 2014 తర్వాత భారతదేశం 'విశ్వ గురువు' అవుతుందని చేప్పేవాళ్ళంతా ముఖ్యంగా ఈ ఇంటర్వ్యూ చూడాల్సివుంది. అత్యంత ప్రతిభావంతులైన పాత్రికేయులు ఆయనను ప్రశ్నిస్తున్నపుడు తనకు సలహాలు చెప్పేవారుగానీ, మద్దతుగా నిలిచేవారుగానీ ఎవరూ లేరు. ఇండియా అప్పుడే కొత్తగా స్వాతంత్రంపొందిన రోజులనీ, అందువల్ల తను ఆసియా ఖండానికి నాయకునిగా గుర్తింపు కొనసాగుతూ ఉన్నదనీ మనం దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి.
నెహ్రూ అక్కడి ఉన్నతశ్రేణి పాత్రికేయులతో ప్రశాంతంగా, ఆత్మవిశ్వాసంతో ఏవిధంగా ప్రతిస్పందించాడో చూస్తే, ఈ బిబిసిటెలివిజన్ ముఖాముఖి నెహ్రూఅంతరంగాన్నిచక్కగా ప్రతిబింబించిందని అర్థమౌతుంది. అందులో ఉత్ప్రేక్ష ఏమీ లేకుండా క్లుప్తమైన సమాధానాలు మాత్రమే ఉన్నాయి. తన సమాధానాలన్నీ అడిగిన అంశానికి మాత్రమె

పరిమితమై, ఆడిగిన పరిధిలోనే ఉంటాయి. తన దృక్పధానికి భాష్యం చెప్పాల్సిన పనిగానీ, తిరిగి వివరణ ఇవ్వాల్సిన అవసరం గానీ లేదు. దాదాపుగా ఆయన సమాధానాలన్నీ సూటిగాను, స్పష్టంగానూఉన్నాయి.
వర్తమాన పరిస్థితుల్లో నెహ్రూని గురించి తెలుసుకోవాల్సిన ప్రాముఖ్యత, అవసరం మరింతగా పెరిగేయి. భిన్నరకాల వైఫల్యాలు ఎన్నున్నా, ప్రపంచవ్యాపితంగా ఎంతో విజయవంతమైన ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థకు ప్రతీకగా ఉన్న వాటిలో ఒకటిగా ఇండియా విలసిల్లడానికి నెహ్రూ ఇక్కడి ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేయడమే కారణంగా చెప్పుకోవచ్చు. ఒక పాత్రికేయుడు' ఇండియాలోమీకు ప్రతిపక్షమే లేదుగా' అన్న ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ, 'మా పార్లమెంట్ లో ఉన్న ఐదు వందల స్థానాల్లో మాపార్టీ సభ్యులు మూడువందల యాబై మంది ఉంటే, ప్రతిపక్షానికి చెందినవారు నూటయాబై మంది ఉన్నారు. వారు తమ గళాన్ని వినిపిస్తూనే ఉంటారు.' అన్నాడు. తన సమాధానంలో పార్లమెంటులో ఎంత తీవ్రంగా విషయాలు చర్చిస్తారనే అంశాన్నీ, చట్ట సమానత్వాన్నీ, తాము ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల్ని ఎంత బలోపేతం చేస్తున్నామనే విషయాన్నీ చక్కగా వివరించాడు. అంతేకాకుండా, అంశాలపై విభేధించి, ఐక్యంగా లేకపోయినా తాము దేశ ప్రజలపై రెండుపార్టీల వ్యవస్థను రుద్దబోమని చెప్పేడు. మాకు పార్లమెంటులోనూ బయటా మంచి ప్రతిపక్షం ఉందని చెప్పేడు. నెహ్రూ, ఆచార్య నరేంద్రదేవ్, రాంమనోహర్ లోహియా, జయప్రకాష్ నారాయణ్ ల ఉపన్యాసాల్ని తాను పార్లమెంటులోను బయటకూడా ఎంతో శ్రద్ధతో వింటానని చెప్పేడు. తను జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ని తన రాజకీయ వారసునిగా పేర్కొని, తనను మంత్రివర్గంలోకి ఆహ్వానించిన సంగతి అందరకూ తెలిసిందే.
ఉపఖండాన్ని బాధించే అనేక రకాల

విభాగాలు, మతపర భిన్నత్వపు అంశాలూ ఉన్నా, నెహ్రూ దీన్ని లోకిక భారత ఉపఖండంగా ఉంచాలని సంకల్పించాడు. ముస్లిం లీగు ఇక్కడ ఎందుకు నిలవలేకపోయిందీనెహ్రూ స్పష్టంగా చెప్పేడు. ముస్లిం లీగు జమిందార్ల పార్టీ కావడంవల్ల, అది భూసంస్కరణలను గురించి భయపడినందువల్లనే ఇలా జరిగిందన్నాడు. సమాన అవకాశాలుండే సమాజం కోసం జమిందారీ వ్యవస్థను రద్దు చేయాలని పట్టుబట్టిన నెహ్రూ స్పష్టంగా తొలివిస్తృత శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టేడు. పాకీస్తానీ ఉన్నత వర్గాలు ఆబిల్లు నుంచీ తమను కాపాడుకున్నాయి. పాకీస్తాన్ లో ఆయుబ్ ఖాన్ సైనికపాలన కాలంలో తొలిసంస్కరణ బిల్లు ప్రవేశపెట్టగా, రెండో విడత, మూడో విడత సంస్కరణలు స్వయంగా పెద్ద భూస్వామ్య నేపధ్యం ఉన్న జుల్ఫీకర్ అలీ భుట్టో హయాంలో జరిగేయి. పాకీస్తాన్ లో తొలిసారి భూసంస్కరణలు జరిగిన 1959 లో నీటిపారుదల సౌకర్యమున్న భూములకు ఐదు వందల ఎకరాలు, మెట్ట పొలానికి వెయ్యి ఎకరాలకు పరిమితి విధించారు. దీన్నే అక్కడ భూసంస్కరణలని అంటారు. ఇక దీన్నిగురించి మాట్లాడేదేమీ లేదు. పాకీస్తాన్ లోని భూస్వాములు కీలకమైన తమ ప్రయోజనాలను కాపాడుకున్నారు. అది ఇప్పటికీ అలాగే కొనసాగుతోంది. భుట్టో 1979 లో దీనికి సవరణ చట్టం తెచ్చాడు. ఆప్రకారం, నీటి వసతి సౌకర్యం ఉన్న పొలాలకు నూట యాబై ఎకరాలుపరిమితిగా, మెట్ట పోలాలకు మూడు వందల ఎకరాలకు మించి ఉండే వీలు లేకుండా పరిమితి విధించారు. ఐతే, ఈ భూ పరిమితి చట్టం ఇస్లాం మతానికి, రాజ్యంగానికీ వ్యతిరేకమని నిర్ణయించి ఆచట్టాన్ని చెల్లకుండా పాకీస్తాన్ సర్వోన్నత న్యాయస్థానం కొట్టివేసింది. పాకీస్తాన్ లో పంజాబు నుంచీ సింధు దాకా పెద్ద భూస్వాములే రాజ్యమేలుతున్నారు. నీటి సౌకర్యమున్న భూములకు పన్నెండు ఎకరాల పరిమితి విధిస్తూ 1970 లో ఇందిరాగాంధీ ప్రవేశపెట్టిన

భూసంస్కరణలతో దీన్ని పోల్చి చూడండి. భారత పాకీస్తాన్ల మధ్య సంబంధాలు మెరుగు పడుతున్నాయని, మనం సరయినదారిలో నేవెళుతున్నామనీ ఆయన చెప్పేడు. తనకున్న వైఫల్యాల్ని అలావుంచి, నెహ్రు బలోపేతం చేసిన ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థను చూడండి. ఇక్కడ సాధారణ ప్రజానీకానికి ఉన్నత స్థాయికి చేరుకునే అవకాశాలు కల్పించగా, ఆంగ్లేయులకాలపు భూస్వామ్య వర్గం నియంత్రిస్తున్న పాకీస్తాన్లో మాత్రం ఇప్పటికికూడా ఇది కలవంటిదిగానే మిగిలింది. కుల వ్యవస్థ పట్ల నెహ్రూ అనుసరించిన విధానంవల్ల తను వ్యక్తిగత విమర్శకు లోనైనా, నేపాల్ తప్ప రాజకీయ వ్యవహారాలలో కులాన్ని ఆమోదించని ఇతర ఆసియా దేశాలతో ఇక్కడి పరిష్కారాలని పోల్చి చూడగలమా? పాకీస్తాన్ భూస్వామ్య పాలక వర్గాలు దళిత సమస్యను కనీసం గుర్తించడానికి కూడా ఇష్టపడకపోవడంతో ఆదేశపు తొలి న్యాయశాఖా మంత్రి జోగీంద్రనాథ్ మండల్ అక్కడి పౌరసత్వాన్ని వదులుకొని భారత్ తిరిగి వచ్చేట్లు చేశారు.
అక్కడి పాత్రికేయులు నెహ్రూని కమ్యూనిజాన్ని ఖండించేందుకు పురికోల్పడానికి చాలా ప్రయత్నించినా, తనుమాత్రం, కమ్యూనిజంనుంచీ భారత ప్రజాస్వామ్యానికి ముప్పు వచ్చేట్లు భావించకపోవడం ఈ బిబిసిటెలివిజన్ ముఖాముఖిలోనాకు మనోరంజకంగా అనిపించిన విషయం. ఆయన ప్రజాస్వామ్యంలో హింసకు తావు ఉంటుందని ఎప్పుడూ ఒప్పుకోలేదు. ఐతే, కమ్యూనిష్టు పార్టీలు ప్రాచుర్యం పొందడానికి కొన్ని సమస్యలున్నాయి. వీటితో వ్యవహరించడానికి, దేశాల్ని గురించీ, సిద్ధాంతాల్ని గురించీ మన స్వంత బావనలు ఏర్పరచుకోవాలేగానీ, పాశ్చాత్యుల దృష్టి కోణంలోంచీ చూడకూడదన్నాడు. ఆయన చైనా కమ్యూనిజంపై పాశ్చాత్యుల విమర్శలతో ఏకీభవించలేదు. భారత దేశానికి చైనాతో

రెండువేల కిలోమీటర్ల సరిహద్దు ఉందనీ, అందువల్ల చైనా గురించి వారికంటే తమకే ఎక్కువ తెలుసనీ చెప్పేడు. చైనావారి వలన అనేకసార్లు ఇబ్బందికర పరిస్థితులు ఎదుర్కొన్నా, భారత ప్రజాస్వామ్యానికి కమ్యూనిజం వలన ఎలాంటి ముప్పూలేదని భావించాడు. రష్యా, చైనాల అభివృద్ధికి తానెంతో ఆకర్షితుడయాడు. 'ఐతే, ఇక్కడో ధోరణి ఉంది. నేను ఆవిధంగా ఉండేట్లయితే, ఒక రాజకీయ వేత్తగా, యూరప్, అమెరికాల ద్రుష్టికోణంలోంచీ అదే సిద్ధాంతాలతో చూసేట్లయితే, తేడా ఉంటుంది. భూభాగం నిర్ణయిస్తుంది. చైనా విషయాన్ని తీసుకుందాం. అమెరికా యూరప్ లలోని జనాలకు చైనా చాలాదూరప్రాంతం. అదే రెండువేల కిలోమీటర్ల సరిహద్దును పంచుకుంటున్న , తక్షణం పక్కనే ఉన్న భారత దేశానికి భిన్నరూపంలో ఉంటుంది.' అన్నాడు. అంతర్జాతీయ ప్రసార ప్రచురణ మాధ్యమాలు నెహ్రూను అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు, వలసపాలన నుంచీ బయటపడ్డ దేశాలకూప్రాతినిధ్యం వహించే రాజకీయ వేత్తగాచూసింది. తన గొంతుకకు నిశ్చయాత్మక శక్తి, ధైర్యమూ ఉన్నాయి. మూడు నాలుగు వందల సంవత్సరాల ఐరోపా ఆధిపత్యం తర్వాత, ఈ ఆసియా, ఆఫ్రికా దేశాల్లో తీవ్రమైన ఉప్పెనవంటి చైతన్యం, జాగృతీ ఉన్నాయి. ఇది వారి సొంత క్రమాన్ని భంగపరిచింది. తప్పో, ఒప్పో, ఆసియా తన స్వంత దారిలో ప్రయాణిస్తోంది. దాన్ని మనం అర్థం చేసుకోవాలి. అభినందించాలి లేదా దానిపట్ల కోపం తెచ్చుకోకూడదు. అన్నాడు.
వలసవాద వ్యతిరేకపోరాటం
కొనసాగుతున్న ఆఫ్రికాను గురించీ, అక్కడ చిన్న చిన్న తెల్లజాతి సమూహాలు జాతివివక్ష చట్టాలద్వారా రాజకీయంగా ఆధిపత్యాన్ని కొనసాగించడం గురించీ పాత్రికేయులు నెహ్రూకుగుర్తు చేశారు. వలసపాలన పోయిన తరువాత, అక్కడి తెల్లజాతి సముదాయాల రాజకీయ

ఆధిపత్యం వల్ల ఉద్రిక్తతలు, అశాంతి, చోటు చేసుకుంటున్నాయని గుర్తించిన విషయాన్ని ప్రస్తావించారు. నెహ్రూ దీనిపై చాలా జాగ్రత్తగా, మేదోతనంతో స్పందించాడు. “ ఆఫ్రికా ఒక విషాదకర అనుభవాలున్న ఖండం అనే సంగతి గుర్తుంచుకోండి. వందలాది సంవత్సరాలు అది భయంకరబాధలకు గురయింది. అందుకు కారణం వారు మిగతావారిలాగా అభివృద్ధి చెందకపోవడంకావచ్చు లేదా వారికి అవకాశాలు దొరకకపోవచ్చు. ఆఫ్రికాలో జరుగుతున్న పరిణామాలు నన్నెంతో బాధకు గురిచేశాయి. తూర్పు ఆఫ్రికాకు, దక్షిణాఫ్రికాకు ఉన్న సమాస్యలు చాలా భిన్నంగా ఉన్నాయ''ని ఆయన స్పష్టంగా అర్థం చేసుకున్నాడు. ఆఫ్రికాలోని దక్షిణ భాగం ఫ్రెంచ్ వలసగా ఉన్నట్లు ఆయనకు స్పష్టంగా తెలియడంవలన తానుఅన్నిచోట్లా తలదూర్చాలనుకోలేదు. దేశానికి ప్రధాన మంత్రిగా తనకు పరిమితులున్నాయి. ఆయన చెప్పే మాటలన్నీ భారత ప్రభుత్వ విధానాలుగా లెక్కించడం జరుగుతుంది. తానూ ప్రపంచ ప్రజలతో ప్రభుత్వాధినేతగా ప్రసంగిస్తున్నట్లు తనకు తెలుసు. అందువల్లనే తను ఆచి, తూచి మాట్లాడేడు. దేశ ప్రధానిగా తనను తాను ఎంతగా పరిమితం చేసుకున్నదీ, ఒక రచయితగా, పాత్రికేయునిగా లేదా రాజకీయ వేత్తగా తన స్వంత వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రదర్శించాలేకపోయిన విషయం ఎవరికైనా తేలికగా అర్థమౌతుంది. దక్షిణాఫ్రికా, మధ్య, ఉత్తర ఆఫ్రికాల సమస్యలు భిన్నంగా ఉన్నాయని చెప్పేడు. అయినప్పటికీ, అనేకమంది ఐరోపావాసులు అక్కడ నివసించవచ్చు. ఐతే, అంతిమంగా వారు స్థానిక ఆఫ్రికా ప్రజలతో సహకారంతో పని చేయాల్సి వుంటుంది. వీరంతా లెక్కకు మిక్కిలిగా పెరిగి, ఆఫ్రికా ప్రజల దృష్టిలో ఉన్నారు. వారు ఒకరికొకరు సహకరించుకోవాలి లేదా ఒకరినొకరు అణగదోక్కాలి. ఒకవేళ యురోపియన్లు ఆఫ్రికావారిని అణచివేయాలని ప్రయత్నిస్తే,

ఆఫ్రికన్లు నిస్సందేహంగా ఐరోపావారిని పారదోలుతారు.
కెన్యా దేశం, ఇంకా కొన్ని
ఇతరదేశాల్లో ఐరోపావారికంటే భారతీయులే ఎక్కువగా ఉన్నారనే విషయాన్ని గుర్తు చేసిన ఒక పాత్రికేయుడు, అక్కడ నివసించే భారతీయులకు నెహ్రూ ఏమి సలహా ఇస్తాడని అడిగేడు. ఏరకమైన జాతి ప్రస్తావన లేకుండా నెహ్రు ఆప్రశ్నకు చక్కగా సమాధానమిచ్చాడు. “ ఔను. మా భారతీయులుకు మేంచెప్పేం. ఏడాదికేడాదికీ వారు ఆఫ్రికా స్థానికులతో సహకారంతో పని చేయాలి. వారు ఏరకమైన ప్రత్యెక సౌకర్యాలు కోరగూడదు. వారు ఆఫ్రికా వాసుల్ని దోపిడీ చేయకూడదు. వారిమీద పైచేయితో ఉండాలనుకోగూడదు. ఆఫ్రికా వాసులకంటే ప్రత్త్యేక హక్కులు గానీ, సౌకర్యాలుగానీ కోరితే మేము అందుకు అంగీకరించం. వారు ఆఫ్రికాలో ఉండాలనుకుంటే, ఆఫ్రికా వారితో సమరస భావంతో కలిసి మెలిసి ఉండాలి లేదా అక్కడినుంచీ బయటకు రావాలి. స్థానిక ప్రజలతో కలిసిమెలిసి
ఉండాలనీ, అక్కడి అధిక సంఖ్యాకులతో ఏవిధంగా సహకారంతో మేలగాలనేదీ ఏరకమైన సందేహానికీ తావులేకుండా ఎట్లా చెప్పేడోచూడండి. అప్పుడు నెహ్రూ చెప్పినదాన్ని ద్వేషించినవాళ్ళుఇప్పుడుమన కళ్ళముందు ఏమి జరుగుతుందో చూడండి. పాకీస్తాన్ పై ఆంగ్లేయుల విజయాన్ని వేడుకగా జరుపుకుంటున్నావారు, తన కుటుంబం కెన్యాకు వెళ్లి, అక్కడినుంచీ అమెరికాకు వచ్చిందనే అందరికీ తెలిసిన వాస్తవాన్ని పక్కనపెట్టి,భారతీయ వారసత్వమున్న ప్రధానిని చూసి చంకలు కొట్టుకుంటున్నారు. ఆఫ్రికాలో ఉన్న భారతీయులు,
ఐరోపావాసులకు సలహా ఇస్తూ నెహ్రూ చెప్పిన వాక్యాలు పతాక శీర్హికల్లో ఉండాల్సింది. చరిత్రను వక్రీకరించి లేదా వాస్తవాలు తెలియకుండా, తన ప్రత్యర్ధులు కాశ్మీర్ సమస్యపై నెహ్రూను నిందించి, ఐక్యరాజ్య

సమితికి వెళ్ళేరు. భారత పాకీస్తాన్ ల వివాద పరిష్కారంలో మధ్యవర్తిత్వం వహించడానికి ఐక్యరాజ్య సమితి లేదా మరేదేశమైనా పూనుకుంటే మంచిదా అని ఒక పాత్రికేయుడు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా, పాకీస్తాన్ కినుక వహించడంవల్ల ఇండియా ఐరాసకు వెళ్ళాల్సివచ్చిందిగానీ, ఈ రొండు దేశాలూతమ సొంత సమస్యలను పరిష్కరించుకునే సామర్థ్యం ఉన్నవిగా ఆయన భావించాడు. పాకీస్తాన్ పాశ్చాత్య ప్రపంచం జోక్యాన్ని కోరుతూ, దీన్ని అంతర్జాతీయ సమస్య చేయాలని చూస్తున్నా, ఈనాటికి కూడాభారతదేశం తన విదేశాంగ విధానానికి నెహ్రూ చెప్పిన అంశాన్నేప్రాతిపదికగా తీసుకుని ముందుకు సాగుతోంది. ఒక్క విషయం మాత్రం స్పష్టం. వర్తమాన కాలంలో జవహర్లాల్ నెహ్రూ గనక ఉండిఉన్నట్లయితే, కనీసం టీవీ చానళ్ళలోనైనా , తన మేదోవంతమైన సంభాషణా చాతుర్యంతో గొప్ప ప్రాచుర్యం కలిగి ఉండేవాడు. తాను ఉండి ఉన్నట్లయితే ప్రస్తుత సమస్యలపట్ల మరింత స్పష్టంగా స్పందించి ఉండేవాడు. ఇండియా సంక్షోభానికి నెహృయే కారణమని, నెహ్రూని ఖండిస్తూ పది వాక్యాలుకూడా రాయలేని నాయకులు వరసగా నేడు ప్రభుత్వాల్ని పాలిస్తున్నారు. జమ్మూ, కాశ్మీర్ లో ప్రజాభిప్రాయాన్ని గౌరవించి, షేక్ మహమ్మద్ అబ్దుల్లాను కారాగారం నుంచీ బయటకు తెచ్చి కృషి చేసిన ఆయన విధానాల్ని నేడు సిగ్గులేకుండా విమర్శిస్తున్నారు. నెహ్రూ రాజకీయవేత్త కావడం భారతదేశ సాహిత్యానికీ, చరిత్రకూ గొప్ప లోటుగా భావించాల్సి వుంది. దేశంలోని ముఖ్య మంత్రులు, ఇతరులతో ఆయన జరిపిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు, సమాచార మార్పిడి, ఆయన మేదోశక్తికి నిదర్శనంగా కనబడతాయి. వాస్తవానికి ఈనాడు భారతదేశం తన భిన్నత్వాన్ని నిలుపుకొంటూ ఐక్యంగా ఉండడానికి, ఆధునిక ప్రజాస్వామ్యంలో అల్పసంఖ్యాక, బడుగు బలహీన వర్గాల వారు సాధించిన విజయాలకూ నెహ్రూ నాటిన విత్తనాలే

కారణమనేది నేడు భారత్ దేశం గర్వించాల్సిన అంశం. ఇతర దేశాల్లోని వలసవాద వ్యతిరేక పోరాటాలు నడిపిన నాయకులలో అత్యధికులు నియంతలుగా, తాము చెప్పిందే చట్టం అన్నట్లుగా ఏలుబడి చేసిన విషయం గుర్తు తెచ్చుకుంటే, నెహ్రూ గొప్పదనం మనకు అవగతమౌతుంది. నెహ్రూ ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేశాడు. ఆనాడు మన చుట్టుపక్కల ఉన్న ఇతర దేశాలవైపు దృష్టి సారించండి. భారతదేశం ఒక్కటే ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థతో, రాజకీయ స్థిరత్వంతో నిలబడి ఉంది.
ఈనాడు, 2014 తర్వాత వాట్సప్ ద్వారా మాత్రమె చరిత్రను తెలుసుకుంటున్న, వాట్సాప్ లో చెప్పేవారి బూట్లు నాకే వారంతా, ప్రపంచ పాత్రికేయులతో నెహ్రూ వ్యవహరించిన తీరు గురించీ, విశ్వ విద్యాలయాల్లో విద్యార్ధులతో జరిపిన సంభాషణలను గురించీ, అంతర్జాతీయ సమావేశాలలో ప్రపంచం లోని వివిధ దేశాల నాయకులతో జరిపిన మేథోపర చర్చల గురించీ తెలుసుకునేట్లయితే దిగ్బ్రాంతికి గురవుతారు. ప్రతీ సమావేశ భాషణా, మేదోవంతంగా, మెదడుకు మేతగా ఉంటుంది. ఆయన పదాల ఎంపిక, విరుపులు, భాషా ప్రావీణ్యం, చాలా తేలికగా సమ్మోహనపరిచేట్లు ఉంటాయి. సాపేక్షంగా మన దేశ ప్రజాస్వామ్యాన్ని మరింతగా బలోపేతం చేసిన నెహ్రూ వంటి గొప్ప దూరదృష్టి ఉన్న ప్రధానిని కలిగి ఉండడం మన దేశం చేసుకున్న అదృష్టంగా భావించవచ్చు. మతంతో విషతుల్యమైన మన పొరుగు దేశంలో రాజకీయ వాతావరణాన్ని, సైన్యపు జొక్యాన్నీ, తద్వారా అక్కడి ప్రజల న్యాయమైన ప్రజాస్వామిక హక్కుల్ని కాలరాయడాన్నీ ఉదాహరణలుగాచూడవచ్చు. భారత దేశంలోని రాజకీయ నాయకత్వం లౌకిక తత్వంతో, భిన్న భాషాజాతుల్ని, సంస్కృతుల్ని, మతాల్ని గౌరవిస్తూ, ఉండడం వలనే భారతదేశం ఇన్నాళ్ళూ చక్కగా మనగలిగింది.
ఐతే,ఈనాడు నెహ్రు భారత దేశానికి ఇచ్చిన దార్శనికత ప్రమాదంలో పడింది. ఈ మహా పెద్ద

భారత ఉపఖండంలో రాజ్యం భిన్నత్వాన్ని గౌరవిన్చాల్సింది పోయి, ఏకతా భావాన్ని రుద్దాలని కోరుకొంటోంది. వారి దృష్టిలో ఏకత్వ భావన అంటే, ప్రతి ఒక్కరిమీదా, హిందూత్వం, హిందీ భాష, హిందూస్తాన్ అంటూ, బ్రాహ్మణీయ విలువలు రుద్దడంగా స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. వాస్తవానికి ఈ విధమైన చర్యలు జాతీయ సమైక్యతను దెబ్బతీస్తున్నాయి. భారత దేశం అంటే, ఉత్తర భారతదేశపు కులీనుల పాలనలో నడిచే పాలనా విభాగం కాదు. ఇండియా అంటే, భిన్న భాషలు, మతాలూ, సంస్కృతులు కలిగిఉండి, భిన్నత్వంలో ఏకత్వంగా ప్రతి ఒక్కరూ ఇతరుల క్షేమం పట్ల శ్రద్ధ వహించే దేశం. ఆప్రకారం, భారతీయులుగా పరస్పర సంబంధంతో ఆనందిస్తూ ఉండి, పరస్పర గౌరవ భావంతో మెలిగే, నెహ్రూ ఆశించిన భారత దేశం మనకు కావాలి. వెనకటికి నిరంకుశ రాజ్యాలేలిన రాజులు, చక్రవర్తులూ చేసినట్లుగా ప్రజా సంక్షేమం పేరిట గుళ్ళు, మసీదులు, ధర్మశాలలు కట్టించినట్లు కాకుండా ప్రజా సమస్యలు కేంద్రంగా దృష్టి సారించే గణతంత్ర రాజ్యంగా ఉండాలి. నేటి ఆగామి యువ భారతం ప్రజల్ని మరింతగా మతాచారాల మూడత్వంలోకి, బానిస భావాల్లొకీ నేట్టేదిగాఉండకూడదు. అది శాస్త్రీయ దృక్పధాన్ని పెంపొందించేదిగా, మానవ విలువల్ని గౌరవించేదిగా, మన రాజ్యాంగ నిర్మాతలు, బాబా సాహెబ్ అంబేద్కర్ ప్రసాదించిన మన ఆధునిక రాజ్యాంగానికి విధేయత కలిగి ఉండేట్లుగా చేయాలి. జవహర్లాల్నెహ్రూ తోలి టీవీ
ఇంటర్యూలో ఆయనపై సంధించిన అన్ని ప్రశ్నలకు ఆయన పూర్తి స్పష్టతతో, ఆత్మవిశ్వాసంతో ఇచ్చిన సమాధానాలు ఆయన వ్యక్తిత్వాన్ని, నిబద్ధతలను, మనకు చూపుతాయి. అవి టెలివిజన్ ప్రారంభమైన తోలి రోజులనీ, అది ఆయన తొలి ఇంటర్వ్యూఅని గుర్తుంచుకోవాలి. ఆనాటి పాత్రికేయులు ప్రస్తుతం ఉన్నవారిలా ఆయన్ను పొగిడి, బుట్టలో వేయాలని

చూసేవారుకాదు. ఇప్పటిలాగా మనం చూస్తున్న ప్రజాసంబంధాల ఏజన్సీలు లేవు. ముందుగా తయారు కాకుండా, ఏరకమైన సహాయమూ లేకుండా, అంతర్జాతీయ పాత్రికేయులముందు నేటి మన నాయకులు ఎవరైనా, నెహ్రూలా మాట్లాడే సత్తా ఉందని మనం ఆసించగలమా? నిజం చెప్పాలంటే, ఈరోజున రేత్రింబవళ్ళు నెహ్రూని విమర్శించేవారు పెద్దగా అటు రాజకీయంగా ఇటు మేధో పరంగా కూడా ఆత్మన్యూన్యతతో బాధపదుతున్నారనీ, నెహ్రు జరిపిన సంభాషణసత్తా ద్వారా మనకు అర్థం అవుతోంది. ఆయన సంభాషణల నుంచీ మనం ఎన్నో పాఠాలు నేర్చుకో గలుగుతాం. మన దేశ ప్రయోజనాలకోసం ఆయన సంభాషణలు, రచనలు, వీడియోలను ఉపయోగించుకోవాలి.
(విద్యాభూషణ్ రావత్ వ్యాసానికి అనిసెట్టి శాయికుమార్ అనువాదం)